

Udvalgets Flertalsindstilling til Vedtagelse, idet jeg gaar ud fra, at Sagen vil blive behandlet saa hurtigt som muligt, men jeg gaar ogsaa ud fra, at der maa tages saadanne Hensyn, som jeg her har nævnt, for at vi ved den endelige Behandling kan stemme for dette Grundlovsforslag.

Formanden: Det ærede Medlems Udtalelser laa for en væsentlig Del udenfor, hvad der er Regelen ved Lovforslags anden Behandling, men jeg vil herefter ikke lægge noget Baand paa efterfølgende Talere ved dette Lovforslags videre Behandling.

Statsministeren (Zahle): Jeg takker for den højtærede Formands liberale Ord, men skal dog holde mig til de foreliggende Ændringsforslag og den naturlige Begrænsning, som de giver.

Den ærede Ordfører for Venstre, det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), udtalte sig naturligvis til Gunst for det af ham stillede Ændringsforslag om, at 25 Aar skal være Valgretsaldere til Folketinget, og han har jo Ret i, at i 1914—15 var vi glade ved at faa en Valgretsaldere paa 25 Aar; men store Begivenheder er gaaet hen over Menneskeheden siden da. Vi ser, at Valgretsaldere i England, der staar os saa nær i folkelig Udvikling, er 21 Aar, ligesom i de øvrige store europæiske Stater og i De forenede Stater i Amerika. De sejrende Folkeslag i Verdenskrigen har 21 Aars Alderen som Valgretsaldere. I Tyskland er den nu 20 Aar. De 20-aarige skal i Slesvig stemme om, hvorvidt de vil tilbage til Danmark eller ikke. Og som den ærede foregaaende Taler udviklede det, hvorfor jeg ikke skal gentage det, er denne Afstemning af en saa overordentlig Vigtighed, at der dog er noget urimeligt i at berøve den, der har haft Myndighed til at deltage i en saadan Afstemning, al politisk Indflydelse gennem flere Aar, naar han kommer til Danmark. Derfor mener jeg, at det er vel begrundet, at der her er stillet Ændringsforslag om en Valgaldere paa 21 Aar til Folketinget og 25 Aar til Landstinget.

I det hele er der i de Grundlovsændringer, der her er foreslaaede, ikke nogen, der ikke er begrundet i det nu foreliggende glædelige Forhold, at vi tør vente, at en væsentlig Del af Slesvig kommer tilbage til Danmark, fordi dets Beboere har holdt fast ved deres danske Nationalitet.

Jeg maa takke Socialdemokraterne, fordi de har taget deres Ændringsforslag

tilbage. Meget af det, der er stillet op i disse Ændringsforslag, kan have sin gode Begrundelse, men vi har allerede meget at arbejde med for at faa gennemført det væsentlige af det Forslag, der er forelagt af mig, og videre kommer vi under ingen Omstændigheder nu. Derfor er det ogsaa klogt af Socialdemokraterne at tage disse Ændringsforslag tilbage. Jeg tror dog, det er godt, de har været fremme, idet der derved er slaaet til Lyd for nye Tanker, men navnlig kan de foreholdes dem, der vil paastaa, at de Grundlovsændringer, der er foreslaaede af Ministeriet, skulde være særlig vidtgaaende. Ser man paa Socialdemokraternes Forslag og sammenligner dem med Ministeriets, vil man komme til det Resultat, at de Forslag, vi har fremført, er meget maadeholdne i Forhold til den Udvikling, der er foregaaet i den senere Tid. Og de er, som sagt, alle begrundede i de særlige Forhold, vi nu lever i.

Der er af Udvalget stillet et nyt Ændringsforslag om, at Løfteeden skal afløses af en højtidelig Forsikring. Denne Ændring kan jeg uden nogen som helst Betænkkelighed slutte mig til.

Jeg maa takke Venstre, fordi det gaar med til at flytte Valget af de 18 landstingsvalgte Medlemmer fra det afgaaende Landsting over til det nyvalgte. Det betragter jeg som et Gode, netop fordi den Begrundelse, det konservative Folkepartis Ordfører gav af, at de 18 Medlemmer efter Grundloven af 1915 skal vælges af det afgaaende Landsting, er fuldstændig rigtig. Den Begrundelse, det ærede konservative Medlem anførte, er den samme som den, der blev fremført af den Mand, der er denne Tankes Ophavsmand, afdøde Landstingsmand Poul Rasmusen. Hans Ønske var, at der gennem et saadant Valg skulde bevares en vis Kontinuitet mellem det afgaaende og det nyvalgte Landsting, der vilde hemme Udviklingen saa meget, som det ad den Vej kunde lade sig gøre. Han vilde, at Tinget derigennem ligesom skulde faa en slæbende Gang og daarligt kunne følge med, naar Folketinget gav sig til at marchere rask. Det minder om det, Herremændene gjorde i gamle Dage ved Bøndernes Hunde, naar de delvis huggede det ene Ben af Hunden, hvorved den blev halt og ikke kunde gøre nogen Fortræd paa Jagtmarkerne. Landstinget skulde i en vis Forstand være et saadant trebenet, uskadeligt Væsen i Forhold til Udviklingen. I anden Forstand skulde det være saaledes, at der derigennem skulde ligge en Opfor-